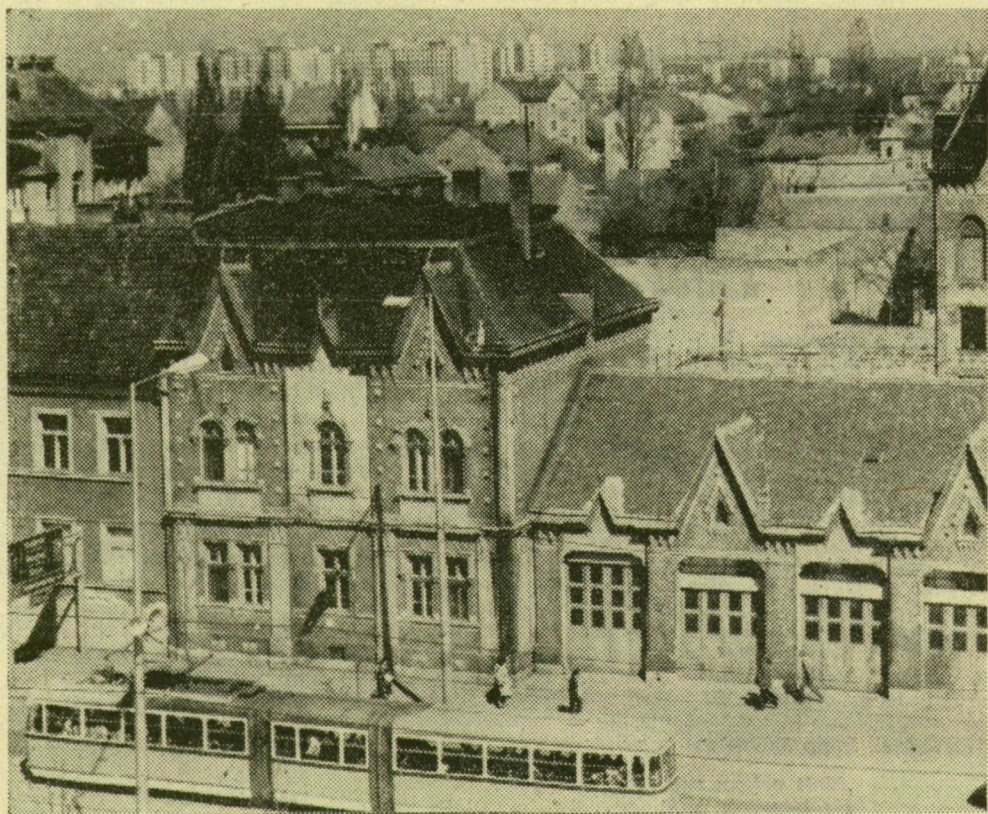

Somogyi Károlyné felvétele.

Kilátás északra

A felvétel a megyei tanácsháza egyik ablakából készült. Onnan már szabadon iramodhat a tekintet a dél-keleti napfényben világító É-zaki városrész felé, ahol szinte egyik napról a másikra bújnak ki a földből a tízezeres épületek, egyre szélesebb sávban zárva le a látóhatár peremét.

A munkásosztályért, a népköztársaságért

Hatvan éve született Asztalos János

Tiszta szemű, magas homlokú fiatal honvédtisztet ábrázol az a fénykép, amely nem sokkal mártírhalála előtt készült róla. Így él emlékezetünkben, s mindazokéban, akik ismerték, szerették. Asztalos János elvtárs, aki a párt, a szocialista Magyarorszag védelmében halt hősi halált 1956. október 30-án, a Budapesti Pártbizottság Köztársaság téri székházának ostromakor. Pozsonyban született 1918. április 6-án, egy szegény cipészsegéd gyermekeként. Négyen voltak testvérek. Az I. világháború végén Budapestre költöztek, így az 1919-es Tanácsköztársaság idején már egy Nefelejts utcai kis szoba-konyhas lakásban élt a hattagú család. Asztalos János édesapja elkötelezte magát a proletárdiktatúra mellett. Egy cipőüzem vezetőjévé nevezték ki. A munkáshatalom leverése után börtönbe került. A fiatal Asztalos János elvégezte a négy polgári, de a világgazdasági válság éveiben semmi lehetősége sem volt rá, hogy felvegyék a Lángépgyárba, ahol szakmát szerzett volna tanulni. Ezért 1932 őszén ékszerésztanoncnak szerződött. Szorgalma, ügyessége révén hamarosan a szakma elismert munkása lett. 1942-ig, katonai behívásig dolgozott aranyművesként.

Már inasévei alatt szoros kapcsolatba került az ifjú munkásokkal. Öccsével együtt beiratkozott a vasasok tornászcsoporthába, ahol egyre több kommunista munkást ismert meg. Mint vasastornász, hétvégi túrákra járt sok-sok társával együtt a budai, pilisi és borsói hegyekre. Ezeken a kirándulásokon egyszerű előadásokat hallgattak politikai kérdésekről, vitákat rendeztek társadalmi problémákról. Marxista ismereteket gyűjtöttek. Forradalmi dalokat és indulókat énekeltek, közösségi szellemben nevelték, alakították, formálták egymást.

1936-ban, 18 éves korában lépett be a Nemesfémipari Munkások Szakszervezetébe. Szorgalmával, fiatal korától kezdve előbbre járó komoly gondolkodásmódjával, politikai kérdésekben tanúsított aktivitásával tekintélyt szerzett magának az idősebb

munkások körében is. Beválasztották a szakszervezet vezetőségébe. 1937. szeptember 16-án a Ságvári Andre vezető fiatalok megtámadták a Tompa utca–Angyal utca sarkán levő nyilas házat, és szétzavarták a nyilasokat. Asztalos János részt vett ebben az akcióban. „Az akcióval elértük, amit akartunk. Megmutattuk, hogy van erő, amely szembe mer szállni a nyilasokkal. S egyre nőtt ez az erő.”

1939 őszétől bekapcsolódott a Vörös Segély munkájába is. Mind többet vállalt magára az illegális pártmunkából. Terjesztette a párt kiadványait, propagandaanyagait. Titkára lett a vasastornászok sportbizottságának, amely az illegális kommunista párt utasításai szerint tevékenykedett.

Asztalos János szervezte meg a vasastornászok részvételét a párt/által kezdeményezett 1941. október 6-i Batthyány-émlékműcsésnél lezajlott demonstrációra, november 1-én a Kossuth és Tanácsok sírjának megkoszorúsására, s 1942. március 15-én a Petőfi-szobornál rendezett háborúellenes tüntetésre.

Ezt követően hamarosan behívták katonának. A híradósokhoz került.

A magyar munkásmozgalom számára 1942 a próbatétel esztendeje volt. Tömegesen hívták be a baloldali értelmű munkásokat, a szakszervezeti vezetőket, s vitték ki őket büntetőszázadokkal a frontra. Letartóztatták a Kommunista Magyarországi Pártjának vezetőit, és a kommunista százait. Asztalos Jánost csapattestétől hozták fel a katonai nyomozók Budapestre, a hírhedt Andrássy-laktanyába. Kegyetlenül megkínózták, de megtörni nem tudták. Elitelték, másfél évet kapott, amit a Margit körúti és a váci fegyházban töltött le. 1944-ben, alighogy kiengedték a börtönből, a nagykanizsai internálótáborba hurcolták.

1945 áprilisának első napjaiban vált szabaddá, amikor az ország. Részt vett a Magyar Kommunista Párt nagykanizsai szervezetének megalakításában, majd Budapestre került. Pártiskolai oktató lett. Tudását továbbadta másoknak. A IX. kerületi és a budapesti pártbizottsá-

gon dolgozott. 1946-tól a budatényi pártiskola vezetője volt.

1948-ban a párt az alakuló néphadseregbe küldte politikai munkára. Nagy szükség volt marxista–leninista képzettségű, tudású, osztályhű tisztokra. Mint politikai tiszt, kiváló oktató, nevelő és szervező munkát végzett. Tudásával, példás magatartásával, a kommunista vezetőre jellemző kitűnő tulajdonságaival irányította, nevelte beosztottjait, akik szerették és tisztelték becsületet, nyílt, határozott, mélyesen ember magatartásáért.

1956. október 30-án, amikor az ellenforradalmárokat megtámadták a Budapesti Pártbizottságot, Asztalos János, a régi illegális harcokban edzett kommunista a maga humánus mércéjével mért másokat is. Hitte, hogyha békes szándékkal áll ki, okos szóval fordul a felfegyverzett támadókhoz, azok majd hallgatnak rá. Nem így történt. A felkorbácsolt indulat az értelem fölé kerekedett.

Asztalos János honvéd ezredes hősi halált halt a pártért, a szocialista Magyarorszáért. Emlékét a nevét viselő utcák, intézmények, sporttelepek és elvtársai sohasem halványuló emlékezete őrzi.

Vida Sándor

Árváltozások a textilipari termékeknel

A méterárak, a konfekcionált és a kötszővött, valamint a rövidáruipari termékek árának arányai április 5-től folyamatosan változnak: ezen termékek árai — egymást kiegyenlítő — csökkennek, illetve emelkednek. Az ármegmozgások általában nem érintik a már forgalomban levő termékek fogyasztói árait. Néhány árucikknel azonban sor kerül az árak április 5-i változtatására.

Az április 5-én életbe lépett áremelések, illetve csökkenések mértéke 4–14

Nincs ma már életképes település társadalmi munkások nélkül. Cselekedetük től szepül-formálódik a falu, a község, gazdagodik a város. A közösséget terhet vállalkó serege munkálkodik éveken át, hogy környezetünk szebben mutasson, hogy szemmel látható legyen a fejlődés. Üzemi kollektívák, szocialista brigádok és magánosok keze nyomán csinosodnak a parkok, kapnak új kontórt a játszótérek.

Öt éve alakult Szegeden a társadalmi munkát szervező szakszervezet. Azóta összefogja, a köz érdekében tett felajánlásokat, hogy könyvebben menjen a városépítő, a városfejlesztő munka. Örömkre a legutóbbi ülésen már azzal is foglalkozhattak, hogy mit is csináljanak a hétvégeken összegyűlt önkéntesek, ha nincs anyag vagy ha hiányzik az irányító szakember. Úgy is fogalmazhatnánk, az elmúlt öt évben lerakták az alapokat, kiépítették a kapcsolatokat és most már a tetteken, az okos szervezésen, a lehetőségek ésszerű kihasználásán a sor.

Ez az önkritikusság nem jelenti azt, hogy az eddigi eredmények nem figyelemreméltóak. Hiszen csak tavaly több mint 42 ezer ember 1 millió 650 ezer órát dolgozott a köznek. (Ekkora erő akár egy új város alapjait is lerakhatná.) Az elmúlt esztendőben 50,6 millió forint értékű volt a társadalmi munka, 10 százalékkal több mint annak előtte. Ha nap-

számot fizetnének minden lakosnak, közel 300 forint jutna fejéknél, hiszen ennyi az egy főre eső napi érték. A megyei városok képzeti versenyében Szeged az első helyen áll.

Az is kiderült a szakbizottság jelentéséből, hogy tavaly több eredményes városépítő akció volt Szegeden. A város építését 878 ezer óra társadalmi munka segítette. Ennek 42 százalékát — a „Tiszta, virágos Szegedért” és az „Egy üzem, egy park” akció keretében — a város gondnokság dolgozói adták. A DÉGAZ kommunista fiataljai a pantheon szobrai tartották tisztán.

Parkok, utcák, épületek kaptak szebb ruhát ajánlkozó kezek munkájától, tornatermek, játszótérek, sportpályák épültek összefogással. Parkosították és feltöltötték az E5-ös út két oldalát, Petőfitelepen főtéri játszótér formáltak a szocialista brigádok. Béketelepen az 50 személyes óvoda 3 millió 613 ezer forint értékű társadalmi munkával épült. Közel 1 millió forinttal segítette a közösség az újszegedi cse-csemőthont is. A közgazdasági szakközépiskolában könyvtárbeépítésre is futotta az összefogásból, Kiskundorozsmán az 1-es számú általános iskolában elektromos berendezéseket szereltek. A Stefánia sétányai is szebbek lettek.

Több mint 27 kilométer betonjárda-lapot raktak le, 360 méter bazalt-burkolatú utat építettek és mintegy 7 kilométernyi új esővíz-elvezető csatorna kialakításában

vettek részt a szegediek. Közel 6 millió forint értékű anyagot használtak.

A tanácsai és nem tanácsai oktatási intézmények és patronáló üzemek között jobb együttműködés alakult ki. Ebben közrejárta az Egy üzem — egy iskola mozgalom is. Közel 11 ezren dolgoztak és 10 millió forintot hoztak a közös kasszába. A KIOSZ szegedi körzeti csoportjának kisparaszai 150 ezer forint értékű társadalmi munkával javították az iskolák, nevelő otthonok, óvodák helyzetét.

Az egészségügyi intézményeknél tavaly 70 százalékkal több társadalmi munkát végeztek, mint előtte. Így másfél millió forint maradt a pénztárcában, mert nem kellett építésre, karbantartásra, ajándékozássra költe-niük a szociális és gyermekotthonoknak. Tavaly 109 vállalat parkosítási szerződést kötött egészségügyi intézményekkel.

Tömegszervezetek és a szakszervezet is aktívan bekapcsolódott városfejlesztő, városépítő munkába. A városi KISZ-bizottság szervezésében 205 alkalommal áldották szabad napjukat a fiatalok Szegedért, 66 ezer óra alatt 6 ezren szép eredményeket értek el. Több mint 3,1 millió forinttal gyarapították a várost. A Vöröskereszt Szeged városi szervezete a házi szociális gondozók munkáján könnyített. A Hazafias Népfront aktivistái mozgósították a lakosságot a társadalmi munkára.

M. T.

Knopp András Szegeden

Tegnap, szerdán Szegedre látogatott Knopp András oktatási miniszterhelyettes, akit a délelőtti órákban fogadott dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára. A tanácskozáson részt vett dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára és Török József, a Szeged városi pártbizottság első titkára is.

Délelőtt a miniszterhelyettes felkereste a JATE Kibernetikai Laboratóriumát, ahol dr. Székely Sándor, a laboratórium vezetője kala-uzolta. Délen az egyetem állami, párt, szakszervezeti vezetői és a karok dékánjai társaságában dr. Antalffy György, a JATE rektora közönte a miniszterhelyet-test, majd az egyetem oktató-nevelő-tudományos tevékenységéről adott tájékoztatást. Délután a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára látogatott Knopp András, ahol dr. Moholy Károlyval, a főiskola főigazgatójával találkozott.

Ifjúsági jogásznepok

A Szegedi József Attila Tudományegyetem állami és jogtudományi kara és annak KISZ-szervezete rendezte meg a VIII. ifjúsági jogásznepokat. A tegnap kezdődött háromnapos rendezvénysorozatra a budapesti és pécsi társakarokról több mint száz joghallgató érkezett a városba. A rendezvénysorozatot tegnap, szerdán délelőtt ünnepélyes keretek között nyitotta meg dr. Antalffy György egyetemi tanár, a JATE rektora. Délután a joghallgatók büntetőjogi perbeszéd-versenyen mérték össze tehetségüket és felkészültségüket, majd az esti szellemi vetélkedőn arról adtak számot, mennyire jártasak az irodalom, a dékánja mond.

képző, és zeneművészet, a történelem, a politika, a sport, a jogirodalom és jogtudomány területén.

A mai programban délelőtt jogesetmegoldási verseny szerepel a civilisztika köréből, s orosz szakszövegfordítási készségüket is összemérik a fiatalok. Délután 2 óráig az Ady téri pályán sportversenyeket rendeznek, a napot este klubprogram zárja. A VIII. ifjúsági jogásznepokat holnap, pénteken délelőtt zárják. Dr. Kemenes Béla, a szervező bizottság elnöke ünnepélyes keretek között hirdet eredményt s adja át a díjakat, zárót dr. Kovács István egyetemi tanár, a jogi kar dékánja mond.

Olvasó munkásért

Kitüntetett könyvtárosok

Másodszor hirdette meg az Olvasó munkásért kétéves pályázatot az Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Kulturális Minisztérium és a SZOT. A pályázatra 81 egyetemi és csoportos benevezést küldtek Csongrád megyéből. Az országos értékelés után a napokban adta át a pályadíjakat a megyei könyvtárosoknak és könyvtári kollektíváknak dr. Kovács Miklósné, a megyei tanács vb művelődésügyi osztályának csoportvezetője.

Országos első díjat kapott a Somogyi-könyvtár módszertani osztályának kollektívája, Hajdú Géza osztályvezető és munkatársai: Magyar Józsefné, dr. Petrik Istvánné, Bori Zoltánné és Sipos Jánosné. Szintén első díjat vett át a makói József Attila városi-járási könyvtár

kollektívája, Domokos László igazgató és az olvasószolgálat tagjai: Márton Károlyné, Sipos Sándorné, Bencze Istvánné. A második díjat: Csépe Mihályné és Foltiz Anna, hódmezővásárhelyi, Alföldi János makói és Rácz Ibolya szegedi könyvtáros. Harmadik díjat vett át: Kapu Pál, a vásárhelyi Németh László városi könyvtár igazgatója, illetve olvasószolgálati kollektívája: Somogyi Ferencné, Vass Istvánné és Tóth Erzsébet. Harmadik díjas Simon Albertné székességi, Orosz Istvánné, Vargha Andrásné, Hódvégi Béláné és Kotróczó Józsefné szegedi könyvtáros is. Az országos pályázat résztvevői közül a Csongrád megyeiek kapták a legtöbb elismerést.